(פ) **בְּבֵת אַחַת.** וְאִם הִטְבִּילָם (פא) בְּמֵי (יט) מִקְוֶה, [ח]יֵשׁ אוֹמְרִים (פב) שֶׁדַּיּוֹ (כ) כְּמַעְיָן, [ט]וְיֵשׁ אוֹמְרִים (פג) שֶׁצָּרִיךְ אַרְבָּעִים סְאָה, וְנָקְטִינַן (פד) כְּדִבְרֵי הַמַּקֵּל. *(וְיֵשׁ לְהַחְמִיר (פה) לְכתְחִלָּה): **טו** מֵי גְּשָׁמִים (פו) שֶׁהֵם זוֹחֲלִים (פַּרוּשׁ, נִמְשָׁכִים וְהוֹלְכִים שֶׁאֵינָם מְכַנְּסִים), (פז) וְיֵשׁ בָּהֶם אַרְבָּעִים סְאָה, (פח) [י]יֵשׁ (כמ) לְהִסְתַּפֵּק אִם טוֹבֵל בָּהֶם יָדָיו: **טז** אַרְבָּעִים סְאָה מַיִם שְׁאוּבִים (כנ) (פט) שֶׁבַּקְּרָקַע, [יא]לְהַרְמַב״ם (צ) [כ]אֵין מַטְבִּילִין בָּהֶם אֶת הַיָּדַיִם, * וּלְהָרַאֲב״ד מַטְבִּילִין. וּשְׁאוּבָה (צא) שֶׁהִמְשִׁיכוּהָ כֵּלָה, גַּם [ל]לְהַרְמַב״ם מַטְבִּילִין בָּהֶם הַיָּדַיִם: **יז** [מ]לֹא יִטֹּל מֵהַנָּהָר מַיִם בְּיָדוֹ אַחַת וְיִתֵּן עַל יָדוֹ הַשֵּׁנִית, לְפִי שֶׁאֵין כָּאן (צב) לא נְטִילָה וְלא טְבִילָה: **יח** [נ]יָדוֹ אַחַת (כג) (צג) בְּנְטִילָה וְיָדוֹ אַחַת בְּטְבִילָה, יָדָיו טְהוֹרוֹת: **יט** [ס]הַמַּטְבִּיל יָדָיו (צד) אֵין צָרִיךְ שְׁתֵּי פְּעָמִים, (צה) וְלא נִגּוּב, וְלא לְהַגְבִּיהַּ יָדָיו: **כ** [ע]הַמַּטְבִּיל יָדָיו (צו) אֵינוֹ מְבָרֵךְ עַל טְבִילַת יָדַיִם, אֶלָּא עַל נְטִילַת יָדַיִם: (צז) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּמְבָרְכִין עַל טְבִילַת יָדַיִם אוֹ עַל שְׁטִיפַת יָדַיִם, וְכֵן (כד) עִקַּר (טור ומרדכי פרק אלו דברים (בנרמות פ״מ סי׳ רכ) וסמ״ג (עמ״ג מ) ואגור (סי׳ קנט)):

ח רַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות מא. ד״ה תנאה) וְהָרַשְׁבָּ״א (חולין קו. ד״ה כי). ט רַשׁ״י (שם ד״ה חמי) וּמָרְדְּכִי פֶּרֶק ח׳ דְּבְרָכוֹת (סי׳ רכ). י לְדַעַת רַשׁ״י וְהָרַשְׁבָּ״א (שם), וּלְהָרַמְבַּ״ם (ברכות פ״ו ה״ח) פְּשִׁיטָא דְּאֵין טוֹבְלִין. כ בְּפֶרֶק ו׳ מֵהִלְכוֹת בְּרָכוֹת (ה״ח). ל פֶּרֶק ד׳ מֵהִלְכוֹת מַקָּוְאוֹת (ה״ט). מ הָרַשְׁבָּ״א (חולין קו. ד״ה האי) וְתוֹסֶפֶת הַבַּיִת (בית ו שער ג). נ שָׁם בְּתוֹסֶפֶת הַבַּיִת. ס תּוֹסֶפְתָּא פֶּרֶק ב׳ דְּמַסֶּכְתָּא יָדַיִם (ה״א) וּמָרְדְּכִי פֶּרֶק ח׳ דְּבְרָכוֹת (סי׳ רכ). ע הָרַשְׁבָּ״א (חולין קו. ד״ה האי) וְרַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות מא. ד״ה ולענין).

בַּאֵר הֵיטֵב

דְּמַעְיָן מְטַהֵר בְּכָל שֶׁהוּא אֲפִלּוּ כָּל גּוּפוֹ טוֹבֵל בָּהֶם: (יט) **מִקְוֶה.** הֵינוּ מֵי גְּשָׁמִים הַמְכֻנָּסִים בְּבוֹר: (כ) **כְּמַעְיָן.** וְהוּא דַּעַת הָרַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות מא. ד״ה תנאה) דְּסָבִירָא לֵיהּ אַף בִּכְלִים דְּי בִּטְבִילָה בְּרְבִיעִית אִם מְתֻפָּשִׂים שָׁם אֶלָּא שֶׁחֻכְמִים הִצְרִיכוּ בָּהֶם אַרְבָּעִים סְאָה מִכָּל מָקוֹם בִּטְבִילַת יָדַיִם שֶׁאֵינָן אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן דַּי בִּרְבִיעִית, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁצָּרִיךְ אַרְבָּעִים סְאָה הוּא הָרַמְבַּ״ם (ברכות פ״ו ה״ח) דְּסָבִירָא לֵיהּ שֶׁצָּרִיךְ לְטְבִילַת יָדַיִם כְּמוֹ לְטְבִילַת כָּל הַגּוּף: **טו** (כמ) **לְהִסְתַּפֵּק.** פֵּרוּשׁ לְהִסְתַּקֵּל בְּקִיעֵי י״ד הֵיינוּ דְּוָקָא בְּמַיִם גְּשָׁמִים הַמְכֻנָּסִים בְּבוֹר: (כ) **כְּמַעְיָן.** וְהוּא דַּעַת הָרַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות מא. ד״ה תנאה) דְּסָבִירָא לֵיהּ אַף בִּכְלִים דְּי בִּטְבִילָה בְּרְבִיעִית אִם מְתֻפָּשִׂים שָׁם אֶלָּא שֶׁחֻכְמִים הִצְרִיכוּ בָּהֶם אַרְבָּעִים סְאָה מִכָּל מָקוֹם בִּטְבִילַת יָדַיִם שֶׁאֵינָן אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן דַּי בִּרְבִיעִית, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁצָּרִיךְ אַרְבָּעִים סְאָה הוּא הָרַמְבַּ״ם (ברכות פ״ו ה״ח) דְּסָבִירָא לֵיהּ שֶׁצָּרִיךְ לְטְבִילַת יָדַיִם כְּמוֹ לְטְבִילַת כָּל הַגּוּף: **טו** (כמ) **לְהִסְתַּפֵּק.** פֵּרוּשׁ לְהִסְתַּקֵּל בְּקִיעֵי י״ד הֵיינוּ דְּוָקָא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בּוֹ, וְכָל שֶׁכֵּן בִּנְטִילָה דְּרַבָּנָן, וְגַם דִּבְטִבְילַת הַגּוּף נַמִּי לְכַמָּה פּוֹסְקִים אֵין צָרִיךְ בְּמַעְיָן אַרְבָּעִים סְאָה דַּוְקָא, אֶלָּא כְּשֶׁעוֹר שֶׁיִּתְכַּפֶּה גּוּפוֹ שֶׁל כָּל אָדָם לְפִי מַה שֶּׁהוּא, וְאַף דְּלֹא קַיְימָא לָן כֵּן, עַל כָּל פָּנִים בִּנְטִילַת יָדַיִם יֵשׁ לְהָקֵל: **(פ) בְּבֵת אַחַת.** דְּאַף דְּכָשֵׁר לְטוֹבְלָן אַחַת אַחַת וּכְמוֹ בְּסָעִיף י״ח, שְׁעוּר הַמַּיִם (ע) צָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ רְאוּיִין לְטוֹבְלָן בְּבַת אַחַת: **(פא) בְּמֵי מִקְוֶה.** שֶׁאֵינָם נוֹבְעִין, אֶלָּא שֶׁנִּתְכַּנְּסוּ בְּמָקוֹם אֶחָד מִמֵּי גְּשָׁמִים אוֹ הַפְּשָׁרַת שְׁלָגִים, וְאִם הֵם עֲכוּרִים הַרְבֵּה עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ק״ס סָעִיף ט׳: **(פב) שֶׁדַּיּוֹ כְּמַעְיָן.** דִּמְדְּאוֹרַיְתָא אַף בְּמַיִם מְכֻנָּסִין סַגִּי לִטְבִילַת כֵּלִים בִּרְבִיעִית, אִם הֵם כֵּלִים קְטַנִּים שֶׁמִּתְכַּסִּין בְּהַמַּיִם, וְרַק חֲכָמִים הִצְרִיכוּ בָּהֶם אַרְבָּעִים סְאָה כְּמוֹ בִּטְבִילַת הַגּוּף, וּלְעִנְיַן נְטִילָה דְּרַבָּנָן (עמ) לא הָחֲמִירוּ [רַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות מא. ד״ה תנאה)]: **(פג) שֶׁצָּרִיךְ אַרְבָּעִים סְאָה.** דִּסְבִירָא לְהוּ דִּכְיוָן דִּבְטְלוּ רַבָּנָן טְבִילָה בְּפָחוֹת מִן אַרְבָּעִים סְאָה בְּמַיִם מְכֻנָּסִין שׁוּב אֵין בּוֹ טְבִילָה כְּלָל לְכָל דָּבָר [תּוֹסְפוֹת (חולין קו. ד״ה דפסקינהו)]: **(פד) כְּדִבְרֵי הַמַּקֵּל.** דְּדִבְרֵי סוֹפְרִים הוּא: **(פה) לְכַתְּחִלָּה.** אֲבָל בְּדִיעֲבַד אוֹ בְּשָׁעַת הַדְּחַק יֵשׁ לְהָקֵל [חַיֵּי אָדָם (ח״א כלל לח ס״ה)]. וְעַיֵּן בָּאוּר הַלָּכָה (ד״ה וישׁ): **טו (פו) שֶׁהֵם זוֹחֲלִין.** דְּמֵי גְּשָׁמִים אֵינָם מִטַּהֲרִין בְּזוֹחֲלִין אֶלָּא בְּמְכֻנָּסִין: **(פז) וְיֵשׁ בָּהֶם וכו׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (עמ) אֲפִלּוּ בְּיֵשׁ בָּהֶם אַרְבָּעִים סְאָה יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק אִם מְהַנֵּי לְטְבִילַת יָדַיִם, וְהֵינוּ אֲפִלּוּ לְהַמְקִלִּין לְעִיל לְעִנְיַן מִקְוֶה בְּשְׁאַיִן אַרְבָּעִים סְאָה, אֶפְשָׁר דְּהָכָא גָּרַע טְפֵי, דְּהָתָם עַל כָּל פָּנִים מִן הַתּוֹרָה לֹא בָּעֵינַן לְטְבִילַת כֵּלִים אַרְבָּעִים סְאָה כְּמוֹ גְּשָׁמִים זוֹחֲלִין, דְּאִלּוּ (עמ) לְהַמַּחְמִירִין לְעִיל וְסָבְרֵי דְּבָעֵינַן דַּוְקָא אַרְבָּעִים סְאָה כְּמוֹ בִּטְבִילַת כָּל הַגּוּף פְּשִׁיטָא דְּזוֹחֲלִין לֹא מְהַנֵּי: **(פח) יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק וכו׳.** וְעַל כֵּן (עז) יַחֲזֹר וְיִטֹּל בְּלֹא בְּרָכָה, [יג]וְהַגְּרַ״א פָּסַק דִּלְכַלֵּי עַלְמָא זוֹחֲלִין לֹא מְהַנֵּי כְּלָל: **טז (פט) שֶׁבַּקְּרָקַע.** אֲבָל (עה) בִּכְלֵי הַמְחֻבָּרֶת לַקַּרְקַע אֵין בָּהּ טְבִילָה לִכְלֵי עַלְמָא דְּאֵין טוֹבְלִין בִּכְלִים וְעַיֵּן לְעֵיל סָעִיף ח׳: **(צ) אֵין מַטְבִּילִין.** דְּבָעֵינַן מַיִם הַכְּשֵׁרִים לְטְבִילַת הַגּוּף, וְטַעַם הָרַאֲב״ד הוּא מִשּׁוּם דְּמָצִינוּ לְעִנְיַן טְבִילַת בַּעֲלֵי קֶרְיֵין לְדִבְרֵי תּוֹרָה שֶׁטְּבִילָתָן מִדְּרַבָּנָן דְּמָתַר בִּשְׁאוּבִין שֶׁבַּקַּרְקַע כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן פ״ח בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה והרי): **(צא) שֶׁהִמְשִׁיכוּהָ כֵּלָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאַף אִם הָיְתָה כֻּלָּהּ שְׁאוּבִין רַק שֶׁהִמְשִׁיךְ אֶת הַמַּיִם דֶּרֶךְ הַקַּרְקַע לְמָקוֹם אַחֵר כָּשֵׁר בָּזֶה וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ז׳: **יז (צב) לֹא נְטִילָה.** דִּנְטִילָה מִכְּלֵי בָּעֵינַן וְהָכָא לֹא נָטַל (עו) כְּלוּם מֵהַכְּלִי: **יח (צג) בִּנְטִילָה.** פֵּרוּשׁ שֶׁנָּטַל יָדוֹ אַחַת מִכְּלֵי כַּדִּין וְהַשְּׁנִיָּה טָבַל בְּגֵהָה אוֹ בְּמְקָוֶה. וּלְעִנְיַן הַבְּרָכָה עַל נְטִילַת יָדַיִם אַף לְדַעַת הָרַמְ״א לְקַמָּן (ס״כ), כֵּיוָן שֶׁיָּדוֹ אַחַת הָיְתָה בִּנְטִילָה [אַחֲרוֹנִים]: **יט (צד) אֵין צָרִיךְ שְׁתֵּי פְּעָמִים וכו׳.** דְּכָל אֵלּוּ הִצְרִיכוּ מְשׁוּם דִּנְטָמְאוּ הַמַּיִם כְּשֶׁבָּאוּ עַל יָדָיו כַּמְבֹאָר בְּסִימָן קנ״ח (ס״ג), וְקס״ב (ס״א), אֲבָל בְּטְבִילָה לֹא שַׁיָּךְ זֶה: **(צה) וְלֹא נִגּוּב.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן קנ״ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה: **כ (צו) אֵינוֹ מְבָרֵךְ וכו׳.** שֶׁהֲכֵיכָן צִוָּנוּ עַל הַטְּבִילָה, **(עז)** אֲבָל עַל נְטִילָה נִצְטַוִּינוּ וְיֵשׁ בִּכְלָל מְאתַיִם מָנֶה, שֶׁמַּחֲמַת חִיּוּב הַנְּטִילָה שֶׁנִּצְטַוִּינוּ אָנוּ מַטְבִּילִין עַכְשָׁו: **(צז) וְיֵשׁ אוֹמְרִים וכו׳.** (עמ) [יד]וְהָאַחֲרוֹנִים הִסְכִּימוּ כְּדַעַת הַמְחַבֵּר לְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם, וְרַק אִם הַמַּיִם פְּסוּלִים לִנְטִילָה בְּמַיִם הַכְּשֵׁרִים לִנְטִילָה מְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם, וְאִם הֵם פְּסוּלִים לִנְטִילָה כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב לְעֵיל הָכָא נַמִּי פְּסוּלִין: **טז** (כנ) **שֶׁבַּקַּרְקַע.** אֲבָל בִּכְלִי שֶׁבַּקַּרְקַע לְכַלֵּי עַלְמָא פְּסוּלִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ז׳: **יח** (כג) **בִּנְטִילָה.** וּמְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם. מִגַּן אַבְרָהָם (סק״ל) וּלְבוּשׁ (ס״כ) וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י ס״ק לט) וְדַמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר (חולין פ״ח סי׳ ו) וְיֵד אַהֲרֹן (הגב״י): **כ** (כה) **עִקַּר.** וּפְנֵי יִצְחָק (אפי רבבי סי׳ שעב) הָכְרִיעַ דְּאִם טָבַל בְּמַיִם הַכְּשֵׁרִים לִנְטִילָה מְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם, וְאִם הֵם פְּסוּלִים לִנְטִילָה כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב

בְּאוּר הֲלָכָה

יד * וְיֵשׁ לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה. וְדַע דְּבָאֳמֶת כָּל הָרִאשׁוֹנִים סוֹבְרִין כֵּן, הֵינוּ רַשׁ״י (חולין קו. ד״ה חמי) וְהָרַמְבַּ״ם (ברכות פ״ו ה״ח) וְהַמְּחַבֵּר (ברכות פ״ח סי׳ רכ) הַמּוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (בסוף הסימן) וְכֵן כָּתְבוּ בְּאֶשְׁכּוֹל (ח״א סי׳ טז) וּבְאוֹר זָרוֹעַ (ח״א סי׳ סא) לְהָדְיָא וְכֵן מוּכָח בְּרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב טז ח״ו) וְכֵן פָּסַק מַהֲרַשַׁ״ל (ישׁ״ש חולין פ״ח סי׳ יד). וְהַבַּיִת יוֹסֵף (שם) שֶׁהֵבִיא דְּהָרַשְׁבָּ״א סְבִירָא לֵיהּ כְּרַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות מא. ד״ה תנאה) לְהָקֵל, הוּא בְּחִדּוּשָׁיו (חולין קו. ד״ה כי פליגי), אֲבָל בְּתוֹרַת הַבַּיִת הָאָרֹךְ (בית ו שער ב) כָּתַב כְּרַשׁ״י [עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (סט״ז)], וְלֹא נִמְצָא לְהָקֵל רַק דְּעַת רַבֵּנוּ יוֹנָה וְכֵן כָּתַב הָרִיטְבָּ״א (חולין קו. ד״ה כי פליגי), וְעַל כֵּן נִרְאֶה [א]דְּאַף דְּהַמֹּקֵל בְּשָׁעַת הַדְּחַק יֵשׁ לוֹ עַל מִי לִסְמוֹךְ [דַּהַמְחַבֵּר הֵקֵל וְגַם הָרַמְ״א לֹא הַחֲמִיר רַק לְכַתְּחִלָּה וְכֵן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים], מִכָּל מָקוֹם אִם יְכַוֵּן לוֹ שֶׁנִּית יִטֹּל בְּלִי בְּרָכָה כֵּיוָן דְּרֹב הָרִאשׁוֹנִים פּוֹסְלִין בָּזֶה. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁכֵּן כָּתַב בְּעוֹלַת תָּמִיד (ס״ק יח), וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ״א דְּמַשְׁמַע גַּם כֵּן דְּשִׁיטַת הָאוֹסְרִין דְּפְשִׁיטָא לֵיהּ טַפֵּי מִלְּשׁוֹן הַתּוֹסֶפְתָּא (מקוואות פ״א ה״ו):

טז * וּלְהָרַאֲב״ד מַטְבִּילִין. וְהָעִקָּר כְּשִׁבְּרָא הָרִאשׁוֹנָה [הַגְּרַ״ז (סכ״ג)], וְכֵן מַשְׁמַע פְּשִׁטוּת לְשׁוֹן הַמְחַבֵּר לְעֵיל בְּסָעִיף ז׳ עַיֵּן שָׁם, וּבְאֳמֶת רֹב הַפּוֹסְקִים סוֹבְרִים כְּהָרַמְבַּ״ם, כִּי בְּאֶשְׁכּוֹל כֵּן (שם) וְכֵן כְּתַב בְּהַדְיָא רַק דַּעַת הָרַמְבַּ״ם, וּמַהֲ דְּצִוּוֹ בְּסָעִיף ז׳ דְּאֵין טוֹבְלִין בּוֹ מְשׁוּם שְׁאוּבִין, וְהָרִי״ף (ברכות מא:) וְהָרֹא״שׁ (חולין פ״ח סי׳ יג) גָּרְסִי כֵּן בְּגְמָרָא (חולין קו.) וְכֵן שְׁאָרֵי רִאשׁוֹנִים, בְּקִשּׁוּטוֹ מַשְׁמַע דְּאַף אִם הָיָה בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה אָסוּר, וְהַגְּרַ״א הֵעִיר בָּזֶה, וְכָתַב דְּהָרַאֲב״ד יִקְרָא הָא דְּצִוּוֹנוּ דְּהָוֵי כְּלִי וְלָכֵן פּוֹסֵל בּוֹ שְׁאוּבִין, אֲבָל כָּל הָרִאשׁוֹנִים מְפָרְשִׁי דְּלֹא הָוֵי כְּלִי וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ז׳ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה מפני) עַיֵּן שָׁם. וְדַע עוֹד דִּלְפִי מַה שֶּׁהַגְּרַ״א מְפָרֵשׁ לְעֵיל בְּסָעִיף (ע) דִּכְמוֹ בְּטְבִילַת הַגּוּף צָרִיךְ שֶׁעוֹר שֶׁיִּתְכַּסֶּה כָּל הַגּוּף דַּוְקָא אֲפִלּוּ בְּמַעְיָן לְכַלֵּי עַלְמָא, כֵּן בְּטְבִילַת יָדַיִם כֵּיוָן דְּמִצְוָה לִטְבֹּל יָדַיִם [אם לא נִטְלָן עַל יְדֵי כְּלִי] צָרִיךְ שֶׁעוֹר דַּוְקָא לִשְׁנֵי יָדָיו, דִּשְׁנֵיהֶן מִצְוָה אַחַת הֵן: **(עמ)** וְהָכָא נַמִּי דִּי כְּמוֹ בְּמַעְיָן וְכַנַּ״ל: **טו (עכ) כַּוַּנְתָּנוּ דַּיִּשׁ לְהִסְתַּפֵּק לְהָקֵל גַּם כֵּן, אוּלַי אַף בִּפְחוֹת מֵאַרְבָּעִים סְאָה מְהַנֵּי בְּזוֹחֲלִין** [כֵּן מוּכָח בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ובמ״ב) אִם נֹאמַר דְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות מא. ד״ה תנאה) הֵם שֶׁלֹּא בְּדִקְדּוּק עַיֵּן שָׁם, וְזֶהוּ גַּם כֵּן כַּוָּנַת הַלְּבוּשׁ, וּלְקָלָא עַל הַפְּרִי מִגְדִּים (משׁ״ז ס״ק יט) שֶׁכָּתַב לְהָקֵל], וּלְשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (סי׳ ק״ס סָעִיף ט׳): **(עכ) וְלָכֵן צָרִיךְ שֶׁיְּכַוֵּן לוֹ שֶׁנִּית.** וְכֵן מַשְׁמַע מִלְּשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (סי׳ קס״ה סָעִיף ב׳) וְכֵן מוּכָח בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש) וְכֵן מַשְׁמַע בְּאֶשְׁכּוֹל (ח״א סי׳ סא) וְכֵן מוּכָח בְּרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב טז ח״ו) וְכֵן פָּסַק מַהֲרַשַׁ״ל (ישׁ״ש חולין פ״ח סי׳ יד). וְהַבַּיִת יוֹסֵף (שם) שֶׁהֵבִיא דְּהָרַשְׁבָּ״א סְבִירָא לֵיהּ כְּרַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות מא. ד״ה תנאה) לְהָקֵל, הוּא בְּחִדּוּשָׁיו (חולין קו. ד״ה כי פליגי), אֲבָל בְּתוֹרַת הַבַּיִת הָאָרֹךְ (בית ו שער ב) כָּתַב כְּרַשׁ״י [עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (סט״ז)], וְלֹא נִמְצָא לְהָקֵל רַק דְּעַת רַבֵּנוּ יוֹנָה וְכֵן כָּתַב הָרִיטְבָּ״א (חולין קו. ד״ה כי פליגי), וְעַל כֵּן נִרְאֶה [א]דְּאַף דְּהַמֹּקֵל בְּשָׁעַת הַדְּחַק יֵשׁ לוֹ עַל מִי לִסְמוֹךְ [דַּהַמְחַבֵּר הֵקֵל וְגַם הָרַמְ״א לֹא הַחֲמִיר רַק לְכַתְּחִלָּה וְכֵן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים], מִכָּל מָקוֹם אִם יְכַוֵּן לוֹ שֶׁנִּית יִטֹּל בְּלִי בְּרָכָה כֵּיוָן דְּרֹב הָרִאשׁוֹנִים פּוֹסְלִין בָּזֶה. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁכֵּן כָּתַב בְּעוֹלַת תָּמִיד (ס״ק יח), וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ״א דְּמַשְׁמַע גַּם כֵּן דְּשִׁיטַת הָאוֹסְרִין דְּפְשִׁיטָא לֵיהּ טַפֵּי מִלְּשׁוֹן הַתּוֹסֶפְתָּא (מקוואות פ״א ה״ו):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

שָׁכְתַב יְיִשׁ בָּהֶם, הוּא לְעִנְיַן לְהַחְמִיר: **(עג)** אַחֲרוֹנִים: **(עד) לְבוּשׁ. וּמְסַיֵּם הַפְּרִי מִגְדִּים** (משׁ״ז ס״ק יט) **עַל זֶה דַּוְקָא בְּיֵשׁ לוֹ מַיִם:** **טז (עה)** אַחֲרוֹנִים: **יז (עו)** מַגַּן אַבְרָהָם (ס״ק כט), וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ לְדַעַת רַבֵּנוּ תָּם לְעֵיל בְּסָעִיף ו׳ דְּמַקֵּל שָׁם, הָכָא גָּרַע יוֹתֵר דְּלֹא שׁוּם נְטִילָה מַהֲכְלֵי מַשְׁמַע לְהוּ וּלְבוּשֵׁי שְׁרָד עַיֵּן שָׁם: **כ (עז)** רַשׁ״ל (חולין קו. ד״ה האי): **(עח)** רַשׁ״ל (בהגהות לסדור) וּבֵ״ח (סי״ד) וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״מ) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לא) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק כג) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין כלי הראוי לנטילה סי״א):

[א] שהעיקר כדעה זו. [ב] בשו״ע הרב (סכ״ד בסוגריים) הוסיף: והמבורך על שטיפת ידים יוצא לדברי הכל. ובסידור (ה״ט) כתב: ולכתחלה טוב לברך על שטיפת ידים ויוצא לדברי הכל, אך אם בירך על טבילת ידים או על נטילת ידים אין צריך לחזור ולברך.

[א] ובשו״ע הרב (סכ״א) כתב כרמ״א להחמיר רק לכתחילה. [ב] ובשו״ע הרב (סכ״ב) כתב כשו״ע שיש להסתפק בזה ועל כן לא יברך אם בירך על הנטילה הראשונה, כי שמא נטל ובירך כהלכה. [ג] כתב בשו״ע הרב (סכ״ג בסוגריים)

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

קס אֵיזוֹ מַיִם כְּשֵׁרִים וְאֵיזוֹ פְּסוּלִים לִנְטִילָה. וּבוֹ ט״ו סְעִיפִים:

א אמַיִם (א) (א) **שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ מַרְאֵיהֶן**, בֵּין (ב) **מֵחֲמַת** (ב) **עַצְמָן** בֵּין (ג) **מֵחֲמַת דָּבָר שֶׁנָּפַל לְתוֹכָן**, בבֵּין (ד) **מֵחֲמַת מְקוֹמָם**, (ג) (ה) **פְּסוּלִים**: **ב** געָשָׂה בַּמַּיִם (ו) **מְלָאכָה**, אוֹ (ז) **שֶׁשָּׁרָה בָּהֶם** (ד) [ד] **פִּתּוֹ**, (ח) **אֲפִלּוּ** (ה) **נִתְכַּוֵּן לִשְׁרוֹת בִּכְלִי זֶה וְנָפַל לַשֵּׁנִי פְּסוּלִים**. (ט) דוְאִם **צִנֵּן יַיִן** (ו) [ו] **בַּמַּיִם פְּסוּלִים**. (י) הוְאִם **הֵדִיחַ בָּהֶם** (יא) **כֵּלִים** (ז) (יב) **פְּסוּלִים**. וְאִם הָיוּ כֵּלִים מוּדָחִים

א בְּפֶרֶק קַמָּא דְּמַסֶּכֶת יָדַיִם (מ״ג). ב הָרַמְבַּ״ם פֶּרֶק ו׳ מֵהִלְכוֹת בְּרָכוֹת (ה״ז). ג שָׁם בְּפֶרֶק קַמָּא דְּיָדַיִם. ד הָרָא״שׁ בְּפֵרוּשׁ מַסֶּכֶת יָדַיִם (שם). ה מִשְׁנָה (א׳) [ד׳] שָׁם בְּפֶרֶק קַמָּא.

שַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה

ב [ד] **פִּתּוֹ**. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ד) בְּשֵׁם (מהר״ו) [מַהֲרָ״א] נחוּם בִּתְשׁוּבָה כְּתַב יָד דְּאִם רְאוּבֵן שָׁרָה פַּת בַּמַּיִם שֶׁל שִׁמְעוֹן גַּם כֵּן פְּסוּלִים, עַיֵּן שָׁם. (וּמַה שֶּׁכָּתַב שָׁם לְתָלוֹת בִּפְלוּגְתָּא אִם אָדָם אוֹסֵר דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ הוּא תָּמוּהַּ, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב לְחַלֵּק בֵּין הַהִיא דְּמְחִצַּת הַכֶּרֶם כוּ׳ לְמַשְׁלִיךְ חֵלֶב בִּקְדֵרַת חֲבֵרוֹ עַיֵּן שָׁם בְּמָרְדְּכַי דְּחֻלִּין). וְעַיֵּן בְּאֵשֶׁל אַבְרָהָם מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם סֵפֶר בֵּית דָּוִד (סי׳ תקל). וּבְבִרְכֵּי יוֹסֵף (ס״ק ה״ו) כָּתַב גַּם כֵּן בִּשְׁמוֹ דְּאִם בָּדַק הַכֵּלִים בַּמַּיִם לִרְאוֹת אִם הֵם שְׁלֵמִים אוֹ שְׁבוּרִים פְּסוּלִים וּמַיִם שֶׁנּוֹתְנִים בִּכְלִים חֲדָשִׁים לְהַכְנִיס בָּהֶם יַיִן כוּ׳ עַיֵּן שָׁם: [ו] **בְּמַיִם**. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּיַד אֶפְרַיִם שֶׁכָּתַב לְחַלֵּק בֵּין מַיִם שֶׁנּוֹתְנִין בָּהֶם דָּגִים וּבֵין מַה שֶּׁכָּתַב לְקַמָּן בְּיֶרָקוֹת שֶׁלֹּא יִכְמְשׁוּ:

בְּאֵר הֵיטֵב

סִימָן ק״ס סָעִיף ט׳ מְבָרֵךְ עַל טְבִילַת יָדַיִם. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לא):

א (א) **שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ**. וְאִם חָזְרוּ לִבְרִיָּתָן כְּשֵׁרִים. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ב) **עַצְמָן**. בָּרַמְבַּ״ם (ברכות פ״ו ה״ז) לֵיתָא הַךְ גִּרְסָא דְּבֵין מֵחֲמַת עַצְמָן וְלָכֵן יֵשׁ לְהָקֵל כְּשֶׁנִּשְׁתַּנּוּ מֵחֲמַת עַצְמָן. ט״ז (סק״א) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): (ג) **פְּסוּלִים**. כָּתַב הַבַּ״ח (ס״א) דַּוְקָא בִּנְטִילָה פּוֹסֵל שִׁנּוּי הַמַּרְאֶה, אֲבָל בִּטְבִילַת אַרְבָּעִים סְאָה לֹא נִפְסַל מִשּׁוּם שִׁנּוּי מַרְאֶה, דְּהַשְׁתָּא לִטְבִילַת כָּל הַגּוּף כְּשֵׁרִים קַל וָחֹמֶר לִנְטִילַת יָדַיִם: **ב** (ד) **פִּתּוֹ**. אִם נָתַן בַּמַּיִם דָּבָר לְהָרִיחַ כְּגוֹן נֵרְדְּ הָוֵה כְּשָׁרָה בָּהֶן פִּתּוֹ. שְׁלָ״ה (שער האותיות קדושת האכילה אות עד בהגה). וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) כָּתַב אֲנַן לָא קַיְמָא לָן הָכִי עַיֵּן שָׁם: (ה) **נִתְכַּוֵּן**. וְאִם נָפַל פַּת מֵעַצְמוֹ לַמַּיִם דַּעַת הַבַּ״ח (ס״ב) לְהַתִּיר וְט״ז (סק״ב) אוֹסֵר: (ו) **בַּמַּיִם**. דַּוְקָא צִנֵּן, אֲבָל אִם עָמַד שָׁם הַיַּיִן כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְחַמֵּם וְהַיַּיִן הָיָה כְּבָר צוֹנֵן אֵין לִפְסֹל הַמַּיִם לִנְטִילַת יָדַיִם. וְהוּא הַדִּין אִם נָתַן דָּגִים חַיִּים לְתוֹךְ הַמַּיִם שֶׁלֹּא יָמוּתוּ לֹא נִפְסְלוּ דְּלָא מִקְּרֵי מְלָאכָה דְּאֵין הַמַּיִם פּוֹעֲלִים בָּהֶם כְּלָל רַק מַצִּילִין מִמִּיתָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) וְעוֹלַת תָּמִיד (סק״ג) וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״ו) בְּשֵׁם דַּמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר (חולין פ״ח סי׳ יג אות כב, לו): (ז) **פְּסוּלִים**. וְהוּא הַדִּין אִם הֵדִיחַ בָּהֶן יְרָקוֹת פְּסוּלִים. רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב טז ח״ו). וּמַשְׁמַע דְּיָרָקוֹת דּוּמְיָא דְּכֵלִים דְּאִם הָיוּ מוּדָחִים וּנְקִיִּים כְּשֵׁרִים דְּלָא מִקְּרֵי מְלָאכָה, וּמִכָּל מָקוֹם אִם שָׁרָה בָּהֶן יְרָקוֹת שֶׁלֹּא יִכְמְשׁוּ מִקְּרֵי מְלָאכָה וּפְסוּלִים דְּלָא גָּרַע מִצִּנֵּן יַיִן בַּמַּיִם. וְהוּא הַדִּין אִם נָתַן כְּלִי בְּמַיִם בִּימוֹת הַחַמָּה שֶׁנִּתְבַּקְּעוּ כְּדֵי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(עט) וְרַק לִטְבִילָה [כְּשֵׁרִים], וּכְדִלְקַמֵּיהּ בְּסִימָן ק״ס סָעִיף ט׳ מְבָרֵךְ עַל טְבִילַת יָדַיִם:

א (א) **שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ מַרְאֵיהֶן**. וְיָלְפִינַן זֶה מִמַּיִם שֶׁל כִּיּוֹר שֶׁהָיָה לְקִדּוּשׁ יָדַיִם בַּמִּקְדָּשׁ דִּפְסוּלִין בְּשִׁנּוּי מַרְאֶה [בֵּית יוֹסֵף (ד״ה צריך) בְּשֵׁם הָרְאָ״ה (ברכות נג: ד״ה חמי)]: (ב) **מֵחֲמַת עַצְמָן**. כְּגוֹן שֶׁעָמַד בִּכְלִי (א) זְמַן רַב עַד שֶׁנַּעֲשָׂה יָרֹק עַל יְדֵי הָאֲוִיר הַחַם. וְהִנֵּה הַמְחַבֵּר הֶעְתִּיק זֶה מִלְּשׁוֹן הַטּוּר, אֲבָל בָּרַמְבַּ״ם (ברכות פ״ו ה״ז) לֹא נִזְכַּר לִפְסֹל אֶלָּא בְּנִשְׁתַּנָּה מֵחֲמַת דָּבָר אַחֵר, וְכֵן הוֹכִיחוּ (ב) הָאַחֲרוֹנִים וְהִסְכִּימוּ לְדִינָא דְּמֻתָּר בְּנִשְׁתַּנּוּ מֵחֲמַת עַצְמָן: (ג) **מֵחֲמַת דָּבָר שֶׁנָּפַל**. כְּגוֹן (ג) דְּיוֹ וּשְׁאָרֵי מִינֵי סַמְמָנִים וּצְבָעִים, (ד) וְאַף שֶׁלֹּא נִמּוֹחַ גּוּף הַצֶּבַע בְּתוֹכָן אֶלָּא שֶׁעַל יְדֵי שְׁרִיָּתָן נִשְׁתַּנָּה הַמַּרְאֶה, (ה) וְהוּא הַדִּין אִם נִשְׁתַּנָּה עַל יְדֵי עָשָׁן וְשׁוּם דָּבָר, דְּרַק מֵחֲמַת עַצְמָן כְּשֵׁרִים. אָכֵן מַה שֶּׁנִּשְׁתַּנָּה עַל יְדֵי עָפָר וָטִיט שֶׁנִּתְעָרֵב בְּתוֹכוֹ לֹא חָשִׁיב שִׁנּוּי מַרְאֶה, וּכְדִלְקַמֵּיהּ בְּסָעִיף ט׳, (ו) מִשּׁוּם דְּדֶרֶךְ גִּדּוּל הַמַּיִם הוּא כֵּן לִהְיוֹת מְעֹרָב בְּעָפָר וָטִיט, (ז) וְגַם דִּלְבַסּוֹף כְּשֶׁיַּשְׁהוּ אוֹתָן דַּרְכָּן לָצֵל, וְעַיֵּן לְקַמֵּיהּ בְּסָעִיף ט׳: (ד) **מֵחֲמַת מְקוֹמָן**. בֵּין שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ (ח) כְּשֶׁהָיוּ עוֹמְדִין בַּקַּרְקַע, וּבֵין אַחַר כָּךְ כְּשֶׁשְּׁאָבָן בִּכְלִי וְנִשְׁתַּנּוּ עַל יְדֵי הַכְּלִי. וְדַע דְּמַה שֶּׁנִּפְסָלִין הַמַּיִם בְּשִׁנּוּי מַרְאֶה כָּל דְּהוּ, הוּא דַּוְקָא כְּשֶׁנּוֹטֵל בִּכְלִי עַל יָדָיו, (ט) אֲבָל בְּטוֹבֵל יָדָיו בְּאַרְבָּעִים סְאָה אֵינוֹ פּוֹסֵל מֵחֲמַת שִׁנּוּי מַרְאֶה כָּל דְּהוּ, וּכְמוֹ בִּטְבִילַת הַגּוּף דְּאֵינוֹ נִפְסָל הַמִּקְוֶה מֵחֲמַת שִׁנּוּי מַרְאֶה, אֶלָּא אִם כֵּן נָפַל בְּתוֹכוֹ גּוּף הַצֶּבַע וְנִמּוֹחַ בְּתוֹכוֹ, אוֹ מַשְׁקֶה כְּגוֹן יַיִן אָדֹם וְכַיּוֹצֵא בּוֹ שְׁאָר מֵי פֵּרוֹת, וְכַמְבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה [סִימָן ר״א סָעִיף כ״ה כ״ו]. וּבְמַעְיָן אֵינוֹ פָּסוּל שִׁנּוּי מַרְאֶה כְּלָל כַּמְבֹאָר שָׁם: (ה) **פְּסוּלִין**. וְאִם חָזְרוּ לִבְרִיָּתָן כְּשֵׁרִים [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: **ב** (ו) **מְלָאכָה**. דִּכְשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה בַּמַּיִם דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ צֹרֶךְ (י) נַעֲשׂוּ כְּשׁוֹפְכִין הָעוֹמְדִים לִשְׁפִיכָה וּפְסוּלִים לִנְטִילָה: (ז) **שֶׁשָּׁרָה בָּהֶם**. דַּחֲשִׁיב זֶה מְלָאכָה וְנַעֲשׂוּ הַמַּיִם שׁוֹפְכִין, וַאֲפִלּוּ אִם שָׁרָה בָּהֶן אַחֵר שֶׁאֵינוֹ בַּעַל הַמַּיִם [שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״ד)], וְכֵן בִּשְׁאָרֵי מְלָאכוֹת אֵין חִלּוּק בֵּין הוּא עַצְמוֹ לַאֲחֵרִים. אָכֵן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר מִסְתַּפֵּק בְּכָל זֶה: (ח) **אֲפִלּוּ נִתְכַּוֵּן**. כֵּיוָן דְּעַל כָּל פָּנִים נִתְכַּוֵּן לִשְׁרוֹת פִּתּוֹ בַּמַּיִם. (יא) אֲבָל אִם לֹא נִתְכַּוֵּן כְּלָל לִשְׁרוֹתוֹ וְנָפַל מֵעַצְמוֹ בַּמַּיִם, כְּשֵׁרִים, דְּלָא שַׁוְיֵהּ כְּשׁוֹפְכִין [וְהוּא הַדִּין (יב) אִם נָפַל כְּלִי בַּמַּיִם וְהוּדַח שֶׁלֹּא בְּמִתְכַּוֵּן]. אִם נָפַל בֶּגֶד לְתוֹךְ הַמַּיִם וְהוֹצִיאוּ מִשָּׁם (יג) לֹא נִפְסְלוּ הַמַּיִם כֵּיוָן שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן, וּכְמוֹ בְּפַת, אֲבָל הַמַּיִם שֶׁמִּצָּה מֵהַבֶּגֶד פְּסוּלִים [אַחֲרוֹנִים]: (ט) **וְאִם צִנֵּן וְכוּ׳**. דַּחֲשִׁיב מְלָאכָה, שֶׁעַל יְדֵי הַמַּיִם נִצְטַנֵּן. (יד) וְאִם הָיָה הַיַּיִן צוֹנֵן וְנָתַן לְתוֹךְ הַמַּיִם רַק שֶׁלֹּא יִתְחַמְּמוּ מֵחֹם הַיּוֹם כְּשֵׁרִין, (טו) וְהוּא הַדִּין אִם נָתַן בְּתוֹכָן דָּגִים חַיִּים שֶׁלֹּא יָמוּתוּ, דְּכָל זֶה לֹא מִקְּרֵי מְלָאכָה, דְּאֵין הַמַּיִם פּוֹעֲלִים בָּהֶם רַק שֶׁשּׁוֹמְרִים אוֹתָן. וַאֲפִלּוּ אִם מֵת הַדָּג אַחַר כָּךְ לֹא נִפְסְלוּ הַמַּיִם [אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ו)]: (י) **וְאִם הֵדִיחַ**. מִדָּבָר הַדָּבוּק בָּהֶן, (טז) אוֹ כְּדֵי שֶׁיִּסְתַּלֵּק מֵהֶן הָרֵיחַ: (יא) **כֵּלִים**. וְהוּא הַדִּין אִם הֵדִיחַ בָּהֶן יְרָקוֹת [רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב טז ח״ו)]. וּמַשְׁמַע לִכְאוֹרָה דְּאִם הָיוּ מוּדָחִים וּנְקִיִּים כְּשֵׁרִים הַמַּיִם, דְּלָא מִקְּרֵי מְלָאכָה כְּלָל, דּוּמְיָא דְּכֵלִים [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה)]. וּמִכָּל מָקוֹם אִם שָׁרָה בָּהֶן הַיְּרָקוֹת שֶׁלֹּא יִכְמְשׁוּ, דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) (יז) וְעוֹד אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים דְּמִקְּרֵי מְלָאכָה וּפְסוּלִין, (יח) וְיֵשׁ מְקִלִּין בְּדִיעֲבַד אִם הֵם לַחִים וּנְקִיִּים מֵעַפְרוּרִית וּנְתָנָם רַק שֶׁיַּעַמְדוּ לַחְלוּחִית שֶׁבָּהֶן, וְאִם יִזְדַּמֵּן לוֹ אַחַר כָּךְ מַיִם נָכוֹן לִטֹּל שֵׁנִית וּבְלִי בְּרָכָה: (יב) **פְּסוּלִים**. וְהוּא הַדִּין שְׁאָר מְלָאכוֹת, כְּגוֹן שֶׁנָּתַן בָּהֶם כֵּלִים שֶׁנִּתְבַּקְּעוּ בִּימוֹת הַחַמָּה כְּדֵי שֶׁיִּתְכַּוְּצוּ, אאוֹ שֶׁמָּדַד בָּהֶן מִדּוֹת, וְכֵן אִם הָיוּ עוֹמְדִין הַמַּיִם בְּכֵלִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם שְׁנָתוֹת בִּשְׁבִיל מִשְׁקָל [דְּהַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן חֲרִיצִין לְסַמֵּן לְלִיטְרָא וְלִשְׁנֵי לִיטְרָאוֹת, דִּכְשֶׁנּוֹתְנִין בְּתוֹכָן הַדָּבָר שֶׁרוֹצִין לִשְׁקֹל עוֹלֶה הַמַּיִם עַד הַחֲרִיצִין] וְשָׁקְלוּ בְּתוֹכָן אֵיזֶה דָּבָר חֲשִׁיב נַמִּי מְלָאכָה וּפְסוּלִין [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה)

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(עט) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לא) בְּשֵׁם סֵפֶר פְּנֵי יִצְחָק (אפי רברבי סי׳ שעב) וְחַיֵּי אָדָם (ח״א כלל לט ס״ט) וְהַגְּרַ״ז (סכ״ד):

א (א) בַּ״ח (ס״א) וּפְרִישָׁה (סק״ב), **וְאִם עָמַד בְּמָקוֹם מְעֻפָּשׁ עַד שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְקַלְקְלוּ הַמַּיִם וְנִשְׁתַּנָּה מַרְאִיתָן, אֶפְשָׁר דַּהֲוֵי בִּכְלַל נִשְׁתַּנּוּ מֵחֲמַת מְקוֹמָן שֶׁהֻזְכַּר לִפְסוּל**: **(ב)** ט״ז (סק״א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וְהַגְּרָ״א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְכֵן מוּכָח מִסָּעִיף י׳: **(ג)** מִשְׁנָה (ידים פ״א מ״ג): **(ד)** מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״א) וּפָשׁוּט דְּלָא גָּרַע מִנִּשְׁתַּנּוּ מֵחֲמַת עָשָׁן וְאַף דִּבְמִקְוֶה כָּשֵׁר בָּזֶה: **(ה)** הַגְּרַ״ז (ס״א): **(ו)** הַגְּרַ״ז (שם): **(ז)** פְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״א): **(ח)** רַמְבַּ״ם (ברכות פ״ו ה״ז): **(ט)** אַחֲרוֹנִים:

ב (י) הָרַמְבַּ״ם (ברכות פ״ו ה״ח). וְהָרַ״שׁ (ידים פ״א מ״ג) כָּתַב טַעַם אַחֵר. אָכֵן מִכָּל הָאַחֲרוֹנִים מַשְׁמַע דְּטַעַם זֶה עִקָּר, וְכֵן כָּתְבוּ הָרַשַׁ״ל (יש״ש חולין פ״ח סי׳ יד) וְרַלְבַּ״ח (סי׳ קכג): **(יא)** בַּ״ח (ס״ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וְעוֹד הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים, דְּלָא כְּטַ״ז (סק״ב): **(יב)** חַיֵּי אָדָם (ח״א כלל לט ס״ב): **(יג)** **וְאִם הָיָה הַבֶּגֶד מְלֻכְלָךְ הַרְבֵּה וְשָׁהָה בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְעַל יְדֵי זֶה נִמְאַס הַמַּיִם אֶפְשָׁר דְּהוּא בִּכְלַל שׁוֹפְכִין, וּכְמוֹ בְּשָׁתָה כֶּלֶב לְקַמֵּיהּ בְּסָעִיף ד׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס״ק כג) **עַיֵּן שָׁם**: **(יד)** עוֹלַת תָּמִיד (סק״ג) בְּשֵׁם דַּמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר (חולין פ״ח סי׳ יג אות כב): **(טו)** עוֹלַת תָּמִיד (סק״ג) וְחַיֵּי אָדָם (ח״א כלל לט ס״ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(טז)** רַ״מ (ידים פ״א מ״ד), וְכֵן כָּתַב בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין איזה מים כשרים לנטילה ס״ד): **(יז)** הַגְּרַ״ז (ס״ג) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (שם ס״ב), וְהַטַּעַם, דְּהַמַּיִם מוֹסִיפִין לַחְלוּחִית בְּהַיְּרָקוֹת וּמִשּׁוּם זֶה אֵינָם נִכְמָשִׁים, וְלָכֵן פָּסוּל אַף בְּדִיעֲבַד [בִּגְדֵי יֶשַׁע וְיַד אֶפְרַיִם]: **(יח)** פְּרִישָׁה (סק״ה) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג) וְחַיֵּי אָדָם (שם):

לִיקוּטֵי דִבְרֵי הָרַב: א] וכתב בשו״ע הרב (ס״ד): אבל אם היה יודע משקל המים ושקל הבשר כנגדם כשרים, כיון שלא נעשית המלאכה בגופן.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah